

?????

**5 verwarrende
alledaagse doordenkingen**

?????

**5 verwarrende
alledaagse doordenkingen**

Gert R. Rebergen

Zutphen, januari 2023

Libellus

voor familie, vrienden, kennissen (en misschien een onbekende)

Het Latijnse woord libellus betekent boekje. Soms wordt het woord gebruikt om een schrijfsel te omschrijven dat wij een essay, traktaat, pamflet of petitie noemen.

Op de kaft staat een collage van onze Zuid-Afrikaanse vriend en kunstenaar, kunstleraar, cultureel activist en dichter ***Avhashoni Mainganye***. Zonder titel, 2020-2022. Privé bezit.

Inhoudsopgave

Ten geleide	pag. 7
Troubadouren <i>Waarin het troubadouren van troubadours geen uitleg of toelichting blijkt te behoeven.</i>	pag. 9
Onstuimig verbeelden <i>Waarin kronkelige denkpaden zich aftekenen met bijeen geassocieerde hoekstenen en mijlpalen, lopend van een kunstschouw naar onmisbare onstuim.</i>	pag. 21
Meersporig mijmeren <i>Waarin de behoefte om te denken over het toekomstige dankzij het straattalige een-soort-van, ingebed raakt in een alledaags mijmeren, waarin een toevallige inval niet is uitgesloten.</i>	pag. 43
Verzettelijke volkstongen <i>Waarin sporen worden gevolgd die een bijdrage zouden kunnen gaan leveren aan de vormgeving van dialogen en de filosofie van het verstaan. Eerst in een-soort-van straattalige volkstong, vervolgens in een-soort-van hogeschooltong.</i>	pag. 55
Nalaten <i>Waarin het hoe van nalaten met behulp van de bijvoeglijke naamwoorden 'stilzwijgend', 'duister', 'binnenhuiselijk', 'raadselachtig', 'intiem', 'verborgen' en 'in 't geheim', tot dansant twisten van het alledaagse wordt doordacht.</i>	pag. 85
Naschrijfsel Colofon	pag. 99

Vele wegen en manieren om tot weten & kennis te komen, zijn geldig:

- x redeneren;***
- x intuïtie;***
- x imitatie;***
- x zwijgen;***
- x walging;***
- x slikken;***
- x lezen;***
- x nakken;***
- x enthousiasme;***
- x zelfbeschadiging;***
- x gekerm;***
- x ontbinding;***
- x vernemen;***
- x snuiven;***
- x kluizen;***
- x luisteren;***
- x en wat dies meer zij.***

Ten geleide

Als een sprokkel eenmaal in je hoofd een plekje heeft gevonden, is er nauwelijks meer aan te ontkomen. Want hoe kan je een rondzinnende gedachte vergeten?

“Elke keer vroeg een wijze Oosterse man in zijn gebeden aan de godheid zo vriendelijk te zijn hem ervoor te behoeden om in een interessant tijdperk te leven.

Als we niet wijs zijn, heeft de godheid ons niet gespaard en leven we in een interessant tijdperk.”

Met deze twee zinnen opent Albert Camus zijn schrijfsel ‘Create Dangerously’. ⁽¹⁾ Als sprokkel zijn deze zinnen onder m’n huid gekropen. Hij morrelt aan de drieslag mens – godheid – wereld. Steeds weer popt de sprokkel op en noopt tot doordénken en dóórdenken. Dat ik de gedachtenvorming die Camus in zijn essay ontwikkelt, niet onverkort kan meedenken, zal duidelijk zijn als een lezer dit boekje naast het essay van Camus legt. Maar dat doet er hier niet toe. De sprokkel beklijft, nestelt zich, laat zo nu en dan van zich horen en denkt soms in het alledaagse leven gevraagd en ongevraagd mee.

Dit boekje is een louter achteruit kijkend geschenkje voor familie, vrienden en kennissen dat nergens toe verplicht. Daarnaast een e-pub publicatie voor een ieder die nieuwsgierig is naar de inhoud.

In gedrukte vorm is het boek een beschenking die zich schaamteloos in z’n bek wil laten kijken. Noli equi dentes inspicere donati (= je moet de tanden van een gegeven paard niet onderzoeken), is een Latijns gezegde uit een volstrekt ander tijdperk. Wij gluren ons namelijk in de 21e eeuw al jaren suf bij de burens, vooral met behulp van sociale en serieuze media. We *willen* nou eenmaal graag gluren, én spiritueel groeien natuurlijk.

¹ Albert Camus (2018; oorspr. 1950). Create Dangerously. Penguin Random House UK.

In dit boekje heb ik mijn verbindingen gezocht tussen mijn denken – praten – schrijven. Het is dus een persoonlijk document, overigens zonder juicy (= sappige, hippe, coole) sporen.

Een gewaardeerde ‘content en format creator’ die ik ooit vroeg om een tekst van mijn hand te redigeren, zei mij: “Je schrijft zoals je praat.” Deze kwalificering, geklit aan ‘Zo gaat het in m’n hoofd’, creëert een positie die me ligt: een kluizende beeldverstoorder.

En een filosoof zei mij dat ik hem best een exemplaar van een boek mocht sturen. Hij voegde eraan toe: ik hoef het niet allemaal te lezen.

Ik hoop dat dit boekje in blijdschap wordt aanvaard en een enkele sprokkel gaat opleveren bij een familielid, vriend, kennis of misschien zelfs wel een enkele vreemde.

GRR

Troubadouren

Waarin het troubadouren van troubadours geen uitleg of toelichting blijkt te behoeven.

Hezekiah Jones

Nooit kwam het op een officiële vinylplaat of CD. Bootlegs vertellen dat Dylan het liedje met de titel Hezekiah Jones, aka Black Cross, begin 60-er jaren tijdens enkele liveshows zong. ⁽²⁾ Het liedje is de verkorte versie van een gedicht dat ondernemer en schrijver Joseph Simon Newman in 1948 publiceerde. ⁽³⁾ Dylan leerde de song van Lord (Richard) Buckley. In de zeer lofwaardige driedelige Bindervoet en Henkes ⁽⁴⁾ is geen vertaling van het liedje te vinden; het staat immers slechts op bootlegs.

Het liedje vertelt waarom en hoe Hezekiah Jones aan z'n eind kwam. Hezekiah Jones is een arme zwarte boer in Arkansas, oftewel 'het land van de kansen'. ⁽⁵⁾ Hij bewerkt zijn akkerland en leest boeken. Omdat de witte mensen daar vinden dat lezen niet goed is voor een onwetende zwarte, gaat dominee Green van de plaatselijke witte kerk bij Hezekiah Jones op bezoek. De dominee vraagt hem of hij in de Heer, de Kerk en de Hemel gelooft. Hezekiah antwoordt dat hij de heer nooit had gezien, dat de kerk verdeeld is en dat hij z'n best doet om het goede te doen zonder iets te verwachten van de hemel of de heer.

"You don't believe nothing," said the white man's preacher.

"Oh yes I do," said Hezekiah.

"I believe that a man should be beholding to his neighbour
Without the reward of heaven or the fear of hell fire.

"But you don't understand," said the white man's preacher,

² Hezekiah Jones is in ieder geval te vinden op de witte LP's Great White Wonder (1969), Daddy Rolling Stone (1970), Barbed Wire Blues (1977) en Gaslight Tapes (1985).

³ https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph_Simon_Newman

⁴ Erik Bindervoet, Robbert-Jan Henkes (2016²). Bob Dylan. Liedteksten. 3 dl. Amsterdam: Nijgh & Van Ditmar.

⁵ <https://en.wikipedia.org/wiki/Arkansas>

“there’s a lot of good ways for a man to be wicked!”
And they hung Hezekiah as high as a pigeon,
And the nice folks around said, “Well, he had it coming
Cause the son-of-a-bitch didn’t have no religion!”

Hezekiah Jones was een drieledig buitenbeentje: een boeken lezende kerkmijder van kleur. Dat Hezekiah niet wit was, is nog daaraan toe, maar daarbij moet worden opgeteld dat hij a. iets wilde leren uit boeken, en het allerergste: niet in dezelfde religie als zijn witte burens geloofde. Hezekiah moest die optelsom bekopen met z’n leven. Immers, son-of-a-bitch: dat kan gebeuren, maar niet religieus zijn is een doodzonde.

Hele ouwe troubadour

De troubadourerende poëet Dylan is een kunstenaar die over Hezekiah Jones vertelt zonder vooropgezette theorie en ook zonder moreel oordeel. Dylan houdt zich strikt aan de volgorde van de gebeurtenissen opdat de toehoorders zich uitgenodigd voelen sporen van impliciete intellectuele structureringen op eigen gezag en op grond van eigen ervaringen te traceren. Wat de toehoorders er uiteindelijk van zullen maken, zal Dylan worst wezen. Dylan schrijft:

- ✘ dat kunst een gebrek aan overeenstemming is;
- ✘ dat kunst bij levendige discussies gedijt;
- ✘ dat alles om de context draait;
- ✘ dat het veel effectiever is om mensen te helpen dingen in te passen in hun leven dan om ze met die dingen dood te slaan.
- ✘ dat alles tegenwoordig te vol zit. Geen grijstinten, geen nuance, geen mysterie. Misschien is dat de reden waarom mensen hun dromen aan muziek toevertrouwen. Dromen verstikken in een benauwde omgeving. ⁽⁶⁾

⁶ Bob Dylan (2022). *The Philosophy of Modern Song*. Amsterdam: Unieboek/Het Spectrum, pag. 35, 97 en 165.

Zou Dylan het idee voor dit boek hebben opgedaan dankzij ‘American Folksong’ (1965), geschreven door zijn muzikheld Woody Guthrie?